

TALAS İLÇESİ

İLÇENİN TARİHİ

Talas, Erciyes'in eteklerinde üç tepeden oluşan Ali Dağının yanı başında tarih ve doğanın bütünleştiği bir kent. Doğal güzelliklerini tarihi mekanlarla bütünleştirince asırlardır şehrin en gözde mekanı olma özelliğini taşımış. Yanı başındaki Ali Dağından ilham alan kent çeşitli medeniyetlere kucak açarak ev sahipliği yapmıştır. Talas bu özelliğiyle tam bir kültür ve medeniyetler mozaiki oluşturmuş. Çevresinde eski yerleşim yerleri olmasına rağmen bu günkü Talas'ın Selçuklular zamanında kurulmuş olduğu bilinmektedir. Talas; Yakut Türkleri tarafından temiz ve güzel havası olan kırlar, dinlenmeye elverişli yeşil alanlar anlamına gelmektedir. Kaşgarlı Mahmut Divanı Lügat-ı Türk adlı eserinde Talasın iki anlama geldiğini belirtmiş. Birincisi Uluğ Talas, ikincisi ise Kıçı Talas dır. Günümüzde Talas için aynı şekilde aşağı ve yukarı Talas terimleri kullanılmakta. Aşağı Talas düz bir ova görüntüsü sunarken, Yukarı Talas düz ovoidan kayalık yamaçlarla ayrılan yüksek bir kesim. Kayseri 'ye bağlı kasaba iken 1907 yılında belediye olan kentin 9 mahallesi 3 beldesi ve 18 köyü bulunuyor.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren hızlı bir kalkınma hamlesi yapan Talas bugün atmış bin'e yakın nüfusu ile canlı bir yerleşim merkezi. Talas Bu önemli özelliği ile orta Anadolu'nun bozkır karakterli bitki örtüsü içinde bağ sayfiye yeri olarak Kayserinin en gözde mekanı olma özelliğini koruyor. 19. yüzyıl sonlarına kadar canlı bir ticaret merkezi olarak ön plana çıkan ilçe bu özelliğini zamanla yitirmiş ve yeniden canlanma yolunda hızla gelişmektedir.

COĞRAFİ YAPI

İlçe, Kayseri'nin güneydoğusunda ve il'e 7 km mesafede Ali Dağının eteğinde yer alır. İlçe'nin Denizden yüksekliği 1100 metredir. Engebeli bir coğrafi yapıya sahiptir. İlçe'de orman bulunmamaktadır. Akarsu ve gölü yoktur. Aşağı Talas ortalama 1100 metre rakıma sahip bir vadi, Yukarı Talas 1191 metre rakımlı bir plato görünümündedir. İlçenin Güneydoğusunda 2000 metre yükseklikte ki Ali Dağı Erciyes Dağı'nın püskürtmesi sonucu oluşan Volkanik bir dağdır. Bitki örtüsü olarak çayır, mera ve otlaklarla kaplıdır. İlçe'nin Cebir, Çömlekçi ve Kepez'de Yaylalar bulunmaktadır.

İDARİ YAPI

1907 öncesi Kayseri Livasına bağlı bir kasaba iken 1907'de belde teşkilatı kurulmuş ve 1911 de Kayseri'ye bağlı bir bucak olmuştur. 1987'de 3392 Sayılı Kanunla İlçe olmuştur. İlçe'nin 5 kasaba belediyesi ile 16 köyü mevcuttur. (23.07.2004 tarih ve 25531 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu gereğince Talas ilçesi merkez ilçe olmuş ve 4 köy mahalleye dönüşmüştür. Bunlar Cebir, Akçakaya, Çatakdere ve Yazılı. Şu anda 12 köyü bulunmaktadır.

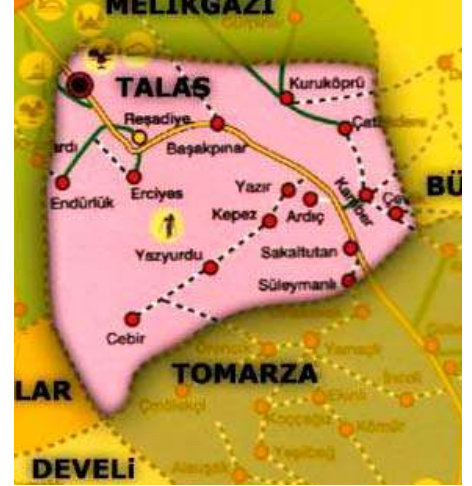
2000 Yılı Nüfus Sayımı sonuçlarına göre merkez nüfusu 34.879, köylerin nüfusu 20.630 olup, toplam nüfus 55.509'dur. Yıllık nüfus artış hızı şehir merkezinde binde 27.15, köylerde ise -7.86 olup, toplamda ise 12.67 nüfus artışı görülmektedir.

EKONOMİK YAPI

İlçe'nin köylerinde genel ekonomik faaliyet, çitçilik, hayvancılık ve inşaat işçiliğidir. İlçe'de Küçük çaplı Mobilya atölyeleri ve Hazır giyim üzerene kurulmuş bir adet tekstil Fabrikası bulunmaktadır.

SOSYAL YAPI

İlçe'de yapılaşma ikili görünüm arz eder. Aşağı Talas kesiminde çok katlı betonarme konut yapı tarzı, Yukarı Talas kesiminde ise tek katlı, dubleks veya tripleks tipi lüks yapı tarzı mevcuttur. İlçe'de Kooperatifleşme devam etmekte olup, 6000 konutluk Anayurt Kooperatifi kurulmuştur. İlçe merkez nüfusunun çoğu memur, işçi ve emekliler oluşturur. Son zamanlarda merkezde restore edilen konaklar lokanta eğlence yerleri olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu durum sosyal hayatı hareketlendirmiştir.

YEDİ ÇAKIL ve TEK ÇAKIL TÜMÜLÜSÜ

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	
Mahalle		Parsel	
Mevkii	Ali Dağı		
Sokak			
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	GMEEAYK- 08.04.1977-A-423		
Bugünkü Kullanımı	Verici İstasyonu		

Tanımı

Talas'ın güneybatısındaki, Ali Dağı'nın doğu kısmında yer almaktadır. 50 m. çapında, 10 m. yüksekliğindedir. Kaçak kazıcılar tarafından çok defa tahribata uğramıştır.

Tümülüs, Talas'ın güney-batısında yükselen Ali Dağı'nın batı ucunda bulunmaktadır. 10-15 m. yüksekliğinde, 40 m. Çapındadır.

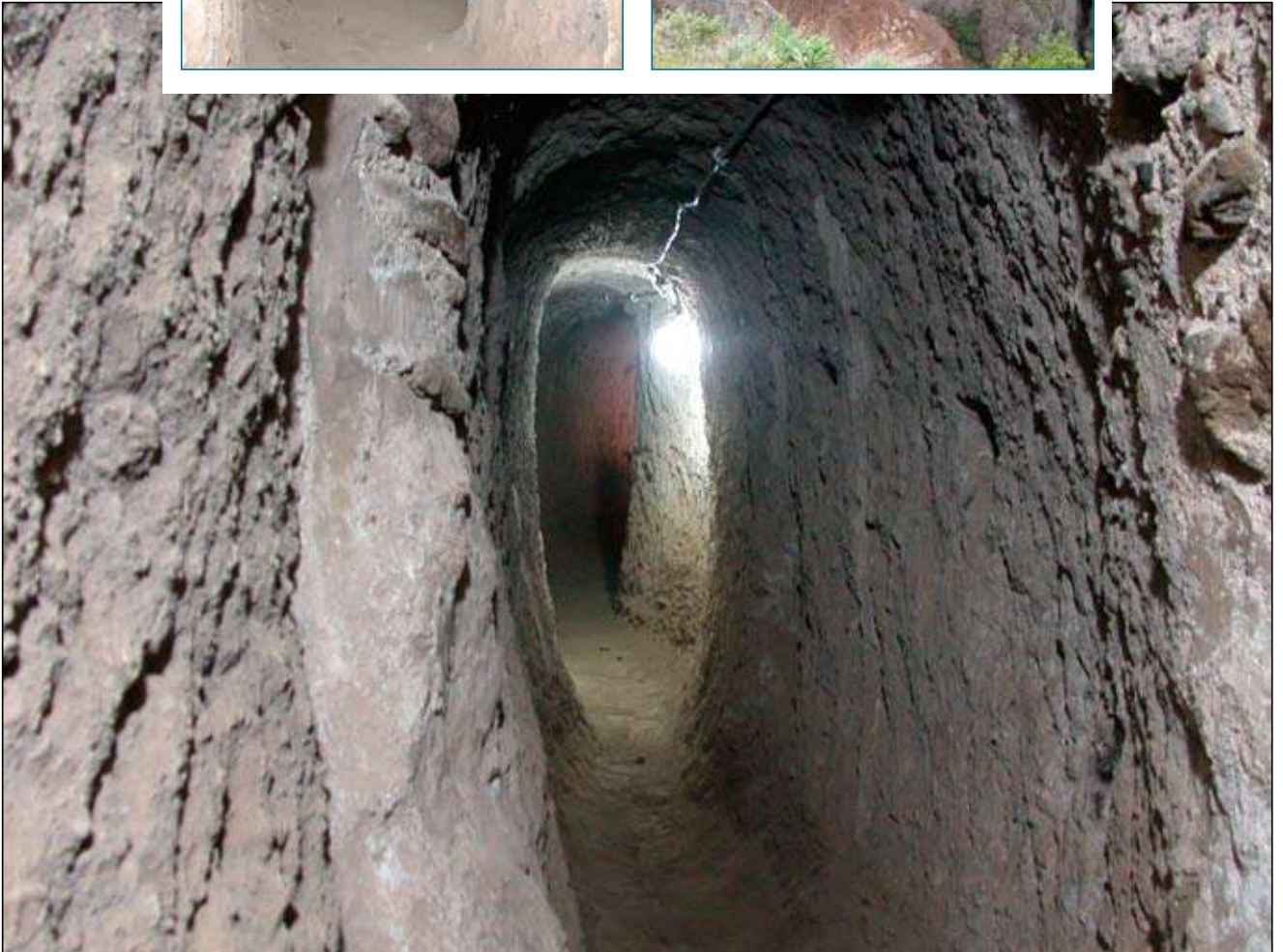

TALAS YERALTI ŞEHİRİ

İlçesi	Talas	Pafta	27.0-1d
Köy		Ada	
Mahalle		Parsel	
Mevkii	Kayalık		
Sokak			
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	KKTVKK- 10.02.1989-358		
Bugünkü Kullanımı	Ziyarete açık		

Tanımı

Roma-Bizans dönemlerinde iskan gören yer altı şehrinin, girişi batı taraftandır. Bir kısmı tüf kayaya ve toprağa oyulmuş olup, ilerledikçe zemin sertleşmektedir. Koridorlar yer yer zor geçit verecek şekilde inşa edilmiş olup bir kısmı sıvalıdır. En büyük oda, 60x5 m. ölçülerindedir. Koridorların toplam uzunluğu 2000 metre civarında olan yerlatı şehrinin içinde oldukça büyük bir sarnıç bulunmaktadır. Bu sarnıçtan Talas'taki bahçelerin sulamasında yararlanılmaktadır.

ZİNCİDERE YER ALTI ŞEHİRİ

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy	Zincidere Kasabası	Ada	
Mahalle		Parsel	
Mevkii			
Sokak			
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	KKTVKK- 23.05.2003-3317		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Kasaba mekezinde girişleri konutların altında olan, konut sahipleri tarafından ahır ve depo olarak kullanılan yer altı şehri; birbiri ile bağlantılı geçitlerden ve bu geçitlerde yer alan galerilerden oluşmaktadır. Duvarları yer yer nişli olan yer altı şehrinin içinde kilit taşı da bulunmaktadır. Geçitlerin bir çoğu konut sahiplerince kapatılmıştır. Şehir Bizans dönemine ait olup, tipik Kapadokia yeraltı şehir örneklerindendir. Yeraltı şehri korumasızdır.

DEREVENK KAYA YERLEŞİMLERİ

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	
Mahalle		Parsel	
Mevkii	Derevent		
Sokak			
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	KKTVKK- 17.04.2007-790		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

İlçenin 1.5 km. doğusundaki Derevent Deresi'nin doğusunda, düzgün kesme taş örgülü yapı kalıntısı ve yapının güneydoğusunda bir kilisenin yan apsisi tespit edilmiştir. Bu yapıların doğusunda bulunan kaya kilisesi, tek nefli ve tek apsislidir. Yapının apsis bölümü ve bunla bağlantılı kuzey ve güneyde bulunan mekanlar kayaya oyulmuştur. Kaya kilisesinin doğusundaki kayalık alanda, 1-2 katlı kaya yerleşimleri ve güvercinlikler yer almaktadır. Bu mekanların güneyinde, manastır olduğu tahmin edilen bir yapı kompleksi tespit edilmiştir. Manastırın tonozlu girişi alçı ile sıvalı ve fresklidir. En kuzeyde Şirahane bulunmaktadır. Girişin güneyinde tek apsisli Şapel bulunmaktadır. Apsisteki bitkisel motifli freskler aşınmış ve sıvaları dökülmüştür. Manastır yapı kompleksinin güneyinde, kayaya oyulmuş duvarları tümüyle alçı sıvalı olan bir su sarnıcı bulunmaktadır.

ESMA HATUN TÜRBEŞİ

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	
Mahalle	Kıçıköy	Parsel	
Mevkii			
Sokak			
Mülkiyeti	Vakıfalar Genel Müdürlüğü		
Tescil Durumu	GMEEAYK- 08.04.1977-A-423		
Bugünkü Kullanımı	Türbe		

Tanımı

Kıçıköy mahallesi Cemil Baba mezarlığında bulunan türbe sağlam ve işlevine uygun durumdadır. Mezarlığın, kuzey ucunda yer alır. Sekizgen planlı olan türbe, kesme taştan yapılmıştır. Çokgen gövdenin gövde yüzleri, birer kolonla ayrılmıştır. Gövdenin ortasından geçen kuşağın üst kısmındaki çok sayıda yarım daire kemerler içerisinde, yuvarlak birer çerçeve içinde taş örgülü pencereler bulunmaktadır. Yuvarlak kubbesi, bir kasnak üzerine oturmaktadır. Türbe cephesinde pencere açıklıklarını kapatan ve geometrik kompozisyonlu oldukları görülen taşan şebekeler dışında yapıda süs unsuru bulunmamaktadır. Beyaz mermer üzerine ikişer mısradan dört satır olarak talik hatla düzenlenen kitabeden miladi 1890 yılında 1865'te vefat eden Esmâ Hatun için Ali Saib Paşa tarafından yaptırılmış olduğu yazılıdır.

ESKİ RÜŞTİYE MEKTEBİ

İlçesi	Talas	Pafta	27
Köy		Ada	49
Mahalle	Harman	Parsel	5
Mevkii			
Sokak			
Mülkiyeti	Hakkı Ulutaş		
Tescil Durumu	GMEEAYK- 12.04.1980-A-2164		
Bugünkü Kullanımı	Ev		

Tanımı

Kesme taşlardan yapılmış olan yapı, kare planlı olup, düz toprak damlıdır. Bodrum ve zemin kattan oluşmaktadır. Giriş kuzey taraftan olup, bir antreye açılır. Antrenin doğusunda, batısında ve güneyinde çift kanatlı kapıları bulunan odaları vardır. Odaların tavanları direklerle kaplıdır. Duvarlar kireç sıvalıdır. Odalardaki ahşap duvar zarlari sökülmiştir. Alt kat ahır ve samanlıktır. Dışarıdan ve içeriden giriş vardır. Kitabesi, asıl yerinden çıkartılmış olup günümüzde Talas ilköğretim okulu binası olarak kullanılmaktadır. Binanın, batı yüzünde geometrik rozet motifleri görülmektedir. Kitabesinden hareketle 1869 yılında yapıldığı bilinen eser 1999-2000 yılında hayırsever Kemal Temuçin tarafından tamir ettirilmiştir.

ESKİ POLİS KOLEJİ ve HAMAMI

İlçesi	Talas	Pafta	8
Köy	Zincidere Kasabası	Ada	
Mahalle		Parsel	3935
Mevkii			
Sokak			
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	KKTVKK- 23.05.2003-3317		
Bugünkü Kullanımı	Atölye		

Tanımı

Kasabanın kuzeydoğusunda, Ceza Evi bahçesindedir. Dikdörtgen planlı olan yapı, okul olarak inşa edilmiş daha sonra ise, Köy Enstitüsü olarak kullanılmıştır. Günümüzde ise Ceza Evi'nin atölyesi olarak kullanılmaktadır. Erken Cumhuriyet dönemine aittir. İki katlı yapının cihannüması bulunmaktadır. Kapsı ve pencereleri yuvarlak kemerlidir kuzey ve güneyden iki girişi vardır. Güneyde olan kapı sütunludur.

Zincidere Kasabasının kuzeydoğusunda, açık cezaevi bahçesinde bulunmaktadır. Kesme taştan yapılan hamam, dikdörtgen planlıdır. Üst örtüsü kubbeli olup havalandırma ve aydınlatma delikleri bulunmaktadır. Dikdörtgen formu giriş kapısının üzerinde, aydınlık penceresi yer almaktadır. İçten kemerli olan pencereler dikdörtgen formludur. Eski Polis Koleji ile aynı dönemde inşa edilmiştir. (Erken Cumhuriyet Dönemi)

ATATÜRK KÖŞKÜ

İlçesi	Talas	Pafta	21
Köy		Ada	46
Mahalle	Yukarı	Parsel	5
Mevkii			
Sokak	Atatürk Bulvarı		
Mülkiyeti	Vilayet		
Tescil Durumu	KKTVKK- 30.03.1990-702		
Bugünkü Kullanımı	Vali Konağı		

Tanımı

Cumhuriyet dönemi yapısı olan köşk, Atatürk'ün 5 şubat 1934 de yaptığı Kayseri gezisi esnasında kaldığı evdir. Yukarı Talas'ta kayalık zemine oturan, geniş manzaraya hakim bir yerde bulunmaktadır. Günümüzde Vali Konağı olarak kullanılan yapı, iki katlı olup, kemerli dikdörtgen planlı pencereler sahiptir.

İSPİLE (BAŞAKPINAR) HANI

İlçesi	Talas	Pafta	9
Köy	Başkpinar	Ada	
Mahalle		Parsel	936
Mevkii			
Sokak			
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	KKTVKK- 26.06.1993-1494		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Kayseri-Malatya İpek Yolu üzerinde, eski Kayseri-Tomarza yolu üzerinde yer almaktadır. Kervansarayın bugün duvarları ve üst örtüsü tamamen tahrip olmuş, eserden günümüze temel kalıntıları ulaşmıştır. Han çift sıra ve arası moloz dolgu tekniğinde yapılmıştır. Yapının beden duvarlarının temel kalıntılarından hareketle kapalı ve açık avlu bölümlerinden oluşmaktadır. Temel yaklaşık 1.50 m. toprak altında kalmıştır. Yapı dış ölçüleri itibarıyla 18.00x49.00 metre ölçülerinde dikdörtgen bir alana yerleştirilmiştir. Avlunun kuzeyinde bulunduğu anlaşılan girişin düzenlenmesi hakkında kalıntılara bakılarak fikir beya edilememektedir. Yapı çok tahrip olduğundan üst örtüsü hakkında bilgi yoktur. Karatay Hanıyla aynı yol güzergahında bulunmasından dolayı 13. yüzyıl içinde yapıldığı söylenebilir.

ALİ SAİB PAŞA HAMAMI

İlçesi	Talas	Pafta	10
Köy		Ada	100
Mahalle	Han	Parsel	45
Mevkii			
Sokak	Müşteşar Caddesi		
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	GMEEAYK-03.04.1977-423		
Bugünkü Kullanımı	Hamam		

Tanımı

Yapı kuzey güney doğrultuda tek hamam olarak inşa edilmiştir. Hamamın sıcaklık bölümü üç eyvanlı iki halvet hücreli bir plan göstermektedir. Kare planlı, kesme taşlardan yapılmıştır. İki soyunma odası vardır. Odalar tonoz örtülü olup, dikdörtgen şeklinde pencereleri vardır. Yıkanma yerinde iki derin tonozlu seki ile buraya açılan üç adet tuvalet bulunmaktadır. Sekiler ortasındaki mekanın üstünde, hava pencereli bir kubbe vardır. Zemindeki göbek taşı ve döşeme sonradan mermerle kapatılmıştır. Hamamın üzeri sal döşelidir. 1889 tarihli vakfiyede Ali Saib Paşa tarafından yaptırılmış olduğu belirtilir. Ayrıca 1900 tarihli Ankara vilayeti salnamesinde yapının 1887 yılında inşa ettirilmiş olduğu kayıtlıdır.

KURUKÖPRÜ SU KEMERİ

İlçesi	Talas	Pafta	K35-d/09-b
Köy	Kuruköprü	Ada	
Mahalle		Parsel	1073-1074
Mevkii	Kuruköprü		
Sokak			
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	KKTVKK- 20.04.1988-177		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Kuruköprü köyünde bulunan köprü, kuzey-güney doğrultusunda uzanan dere yatağının yamaçlarına kurulmuş bir köydür. Yatağın tabanı halen ekili durumdadır. Yaklaşık; 130-140 m. uzunluğunda, 2-3 m. genişliğinde olan su kemerinin en yüksek yeri 15 m. kadardır. Kemerin iç ve dış yüzü düzgün kesme taşlarla örülü olup, iç kısım moloz dolgudur. Batı ucuna yakın yerde ayakları takviyeli büyükçe bir sivri kemer bulunur. Sivri kemerin batısında olması gereken üç adet yuvarlak kemer ayaklarının yıkılması ile yapı ikiye bölünmüştür. Sivri kemerin doğusunda ise 10 adet yuvarlak kemer kare kesitli ayaklar üzerine oturmuştur. Ancak bu kemerlerden doğu yönden 3. ve 4'lerin ayağı yıkılmış olup kemerler askıda kalmıştır. Halen bu yol köy yolu (Dikir) olarak kullanılmaktadır. Yapı Roma dönemine ait su kemeri olduğu, Selçuklular döneminde ise kemer açıkları örülerek bent haline getirildiği anlaşılmaktadır.

ÇEŞME

İlçesi	Talas	pafta	28
Köy	Akçakaya	Ada	
Mahalle		Parsel	5031
Mevkii			
Sokak			
Mülkiyeti	Köy Tüzel Kişiliği		
Tescil Durumu	KKTVKK- 27.10.2000-2685		
Bugünkü Kullanımı	Çeşme		

Tanımı

Hicri 1153. yapım tarihli olan Çeşme; dikdörtgen planlı, dairevi kemerli, cephesi kesme taşlarla inşa edilmiştir. Cephesi gri renkli kesme taşlarla kaplı olan çeşmenin, dar yuvarlak kemeri mevcut olup çift olukludur. Kemerin uç kısmında, kabartma şeklinde süslemeler bulunmaktadır. Çeşmenin ön cephesinde yapım tarihini öğrenebildiğimiz kitabesi mevcuttur.

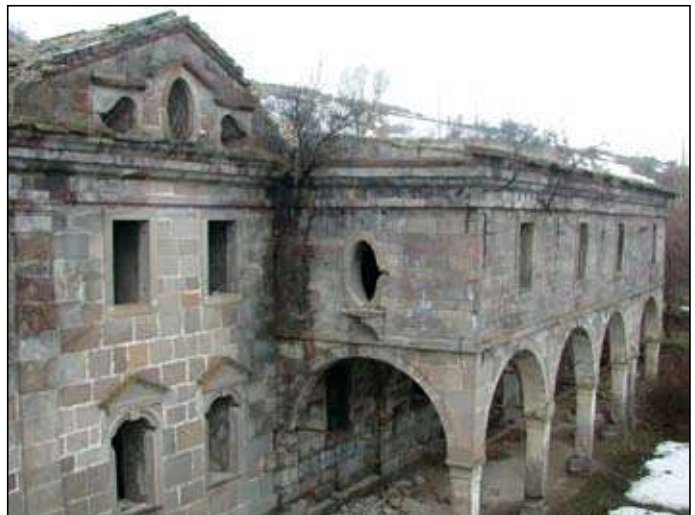

KİLİSE

İlçesi	Talas	Pafta	4
Köy	Endürlük	Ada	
Mahalle		Parsel	1455
Mevkii			
Sokak	M. Rifat Hoca		
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	KKTVKK- 22.12.1990-909		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Kilise; doğu-batı doğrultulu, bazilikal planlı, tek kubbeli ve apsislidir. Tamamen kesme taştan yapılmış olup üzeri taş örtü ile kapatılmıştır. Etrafı yüksek duvarlar ile çevrili avlu içerisindedir, avlunun köşesinde çan kulesi bulunmaktadır. Kilise naosu üç yandan galerilerle çevrilidir. İki katlı olan galerilerin alt katları dışa, üst katları ise naosa açılmaktadır. Galeriler yanlarda 5 kemer gözlü olup her kemer bir ayağa, batıda bulunan ise ikişer ayağa basmaktadır. Üst örtüleri çapraz tonozludur. Naos kısmı tek katlı olup 8 sütun ile apside dik üç nefe ayrılmıştır. Üzeri beşik tonozlu olan orta nefin apside yakın olan kısmında, pandantifler üzerine oturan bir kubbe vardır. Yan neflerin üzerleri haçvari tonozla örtülüdür. Naosun kuzeybatı ve güneybatı köşelerinden, taş basamaklarla galerilerin üst katına çıkılmaktadır. Kilise bugün harabe durumdadır, tahribat çok büyüktür.

SURP TOROS KİLİSESİ

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	
Mahalle		Parsel	
Mevkii	Derevenk Vadisi		
Sokak			
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	KKTVKK- 17.04.2007-791		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Talas'ın üç kilometre kuzeyindeki Derevenk Vadisinin kuzey yamacında, eğimli bir arazi üzerinde kurulmuştur. Tek nefli olan kilisenin batı cephe duvarı ile içduvarları ince yonu taşlarla örülmüş, arka kısımlar ise kayaya oyulmuştur. Kilisenin kuzey ve güney yanında, başka oyma mekanlar da bulunmaktadır. Ayrıca kilisenin ana mekanının kuzey duvarındaki bazı geçitlerden üst katlara da çıkılmaktadır. Oldukça fazla tahrip edilen yapının naos ve kaya oyma diğer mekanlarında çatlaklar görülmektedir. Yapı ortada naos, doğuda apsis ile naosa açılan üç ayrı ek mekandan oluşmaktadır. Mekanlardan ilki doğu batı doğrultusunda dikdörtgen planlıdır. İkinci mekan da aynı plana sahiptir. Bu mekanın doğu duvarı yönündeki kapı üçüncü mekana açılmaktadır. Üçüncü mekan kare planlıdır.

ZİNCİDERE PROTESTAN OKULU

İlçesi	Talas	Pafta	21
Köy	Zincirdere Kasabası	Ada	3885
Mahalle		Parsel	
Mevkii			
Sokak	İstiklal Cad.		
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	KKTVKK- 23.05.2003-3317		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Zincirdere'de, İstiklal Caddesinin kuzeyinde yer alan okul, bodrum+1 katlıdır. Yapının kuzey duvarı içten yamuktur. Yapıya güney cepheye yerleştirilen bir kapıdan girilmektedir. Bu kapının önündeki sahanlığa yedi basamaklı bir merdivenle çıkılır. Giriş yüksek sivri kemerlidir. Kapının önünde iki katlı olarak bir çan kulesi gibi düzenlenmiş sundurmalı bir revaktan geçilerek girilmektedir. Kapının iki yanında dikdörtgen formlu birer pencere yer alır. Yapının doğu ve batı cephelerinde üçer pencere bulunmaktadır. Batı cephedeki pencerelerden biri kapatılmıştır. Dikdörtgen planlı yapı, kesme taş örgülüdür. Çatı, ön cephede üç kademelidir. Dikdörtgen formlu pencereleri bulunmaktadır. Kilisenin yer aldığı bahçe, ihata duvarı ile çevrilidir. 1892'de inşa edilmiştir.

YENİ (YAMAN DEDE) CAMİİ

İlçesi	Talas	Pafta	16
Köy		Ada	78
Mahalle	Tablakaya	Parsel	21
Mevkii	Hükümet Caddesi		
Sokak			
Mülkiyeti	Vakıflar Genel Müdürlüğü		
Tescil Durumu	GMEEAYK-08.04.1977-A-423		
Bugünkü Kullanımı	Camii		

Tanımı

Orjinali Rum Kilisesi olan yapı, sonradan bazı değişiklikler yapılarak camiye çevrilmiştir. Cadde üzerindeki kapısı sivri kemerli olup kemerin altında üçgen alınlık bulunmaktadır. Kapının iki yanında kesme taşlardan yapılmış yivli dört adet sütun vardır. Alınlık, bitki ve yumurta dizileri ile süslüdür. Cami'ye üç yuvarlak kemeri taşıyan iki sütun arasından girilmektedir. Sonradan bölünerek son cemaat yeri yapılmıştır. Dış kemer ve pencere çerçeveleri taş işçiliği ile süslüdür. Camii yüksek yuvarlak kubbelidir. Kubbedeki çokgen nişler içerisinde pencereler bulunmaktadır. Üç nefli olan yapıda, orta nef yan neflerden daha geniştir. Kubbeyi taşıyan kemer ayakları dört sütun üzerine oturmaktadır. Karşılıklı iki çardaklı, altı üstü olmak üzere yanlarda 12 şer pencere bulunmaktadır. Camii zarfı olup, döşemesi saldı. Dışta, camiden ayrı olarak yapılmış bir oturma odası vardır.

YUKARI MAHALLE DİREKLİ CAMİİ

İlçesi	Talas	Pafta	28
Köy	Akçakaya	Ada	
Mahalle	Yukarı	Parsel	5146
Mevkii			
Sokak	Özdemir		
Mülkiyeti	Köy Tüzel Kişiliği		
Tescil Durumu	KKTVKK- 27.10.2000-2685		
Bugünkü Kullanımı	Camii		

Tanımı

Camii, Nasuzade Hacı Salih Ağa tarafından, 1810 tarihinde yaptırılmıştır. Dikdörtgen planlı olan caminin son cemaat yeri, daha sonradan camekan ile kapatılmıştır. Asıl camii girişi, yuvarlak kemerli kapıdan sağlanmaktadır. Dikdörtgen üzerinde batı ve kuzey cephelerde pencere bulunmaktadır. Girişin üzerinde kadınlar için yapılmış bir çardak bulunmaktadır, buranın girişi camiinin doğu cephesinde açılan kapı ile sağlanmış, daha sonra tekrar kapatılmıştır. Taban döşemesi saldır.

AŞAĞI MAHALLE CAMİİ

İlçesi	Talas	Pafta	28
Köy	Akçayaka	Ada	
Mahalle		Parsel	5029
Mevkii			
Sokak	Sabancı Cad.		
Mülkiyeti	Köy Tüzel Kişiliği		
Tescil Durumu	KKTVKK- 27.10.2000-2685		
Bugünkü Kullanımı	Camii		

Tanımı

Köyün aşağı mahallesinde bulunan camii, dikdörtgen planlıdır. Kesme taştan yapılmıştır. Girişte son cemaat yeri bulunmakta olup zemini karo taş ile kaplıdır. Son cemaat yerinin üst örtüsü girişin iki yanında bulunan ahşap direklerle taşınmaktadır. Camiye yuvarlak kemerli kapı ile girilmektedir. Kapı üst kısmında süsleme amaçlı renkli motifler yer almaktadır. Ayrıca giriş cephesinde, üst katta kadınlar için yapılan çardak bölümünün 3 adet penceresi bulunmaktadır. Caminin batı duvarında, merdivenle çıkışı sağlanan bir minber minare vardır. Doğu cephesinde 4 adet pencere ile ışık almaktadır.

SEYİT HAMİT CAMİİ

İlçesi	Talas	Pafta	27
Köy	Akçakaya No:37	Ada	
Mahalle		Parsel	4973
Mevkii			
Sokak	Şeyh Hamit		
Mülkiyeti	Köy Tüzel Kişiliği		
Tescil Durumu	KKTVKK- 27.10.2000-2685		
Bugünkü Kullanımı	Camii		

Tanımı

Köyün aşağı mahallesinde yer alan camii , dikdörtgen planlı olup, kesme taştan yapılmıştır. Camii girişinde, ard arda iki kapı vardır. Kapıdan içeriye girilince, son cemaat yeri yaklaşık kapı girişinden 50-60 cm. aşağıdadır. Caminin içerisinde, çilehane olarak kullanılan mağara benzeri mekanlar bulunmaktadır. Üst örtüsü metal kaplama şemsiye çatıdır. Ön cephede; 4, yan cephede 2 adet pencere bulunmaktadır. Döşeme girişte sal olup, çile haneler ana kaya oygudur. Caminin kitabeli si mevcuttur.

HAN CAMİİ

İlçesi	Talas	Pafta	8
Köy		Ada	134
Mahalle	Han	Parsel	21
Mevkii			
Sokak	Çarşı		
Mülkiyeti	Vakıflar Genel Müdürlüğü		
Tescil Durumu	GMEEAYK-08.04.1977-A-423		
Bugünkü Kullanımı	Camii		

Tanımı

Camii, iki katlı olup birinci kata yüksek yuvarlak kemerli bir kapıdan girilir. Bu kat boyuna üçe bölünmüştür ve girişin sağındaki oda kışlık bölüm olarak kullanılmaktadır. Mihrabın iki yanında ve girişte olmak üzere üç penceresi vardır. Döşemesi tahtadır. Diğer iki oda boş olup döşemeleri saldır. Tavan, ağaç kalaslarla örtülüdür. Esas camii ikinci katta yer alır. Bu kısma, soldan taş merdivenle çıkılmaktadır. Yuvarlak kemerli giriş kapısı bulunmaktadır, yanlarında iki yuvarlak ince sütun yer alır. Kapı üzeri, mermer kitabenin üzerinde iki yanında birer rozet motifi vardır. Tek merkez kubbesi, bir kasnak üzerine oturmuştur. Yanlarda üçer, cephelerde ise ikişer dikdörtgen pencere ile bunların üzerinde, birer yuvarlak pencere bulunmaktadır. Ayrıca kubbeyi çevreleyen 12 penceresi vardır. Döşemeden 1 m. yükseklikteki camiyi çepre çevre saran ahşap zar vardır. Minareye, son cemaat yerinin solundan çıkılmaktadır.

HARMAN CAMİİ ve ÇEŞMESİ

İlçesi	Talas	Pafta	27
Köy		Ada	49
Mahalle	Harman	Parsel	7
Mevkii			
Sokak	Ondört Evler		
Mülkiyeti	Vakıflar Genel Müdürlüğü		
Tescil Durumu	GMEEAYK- 08.04.1977-A-423		
Bugünkü Kullanımı	Camii		

Tanımı

Camii, kare planlı olup kesme taştan inşa edilmiştir. Merkezi kubbe bir kasnak üzerinde yükselen çokgen piramit bir külahla örtülüdür. Son cemaat yerindeki üç yuvarlak kemeri; yanlarda birer, ortada ikişer sütun ayakta tutmaktadır. Burdan yine yuvarlak bir kemerli bir kapıdan, esas camiye girilir. Girişin iki yanında, üç adet pencere vardır. Kapıya yakın iki pencere üzerinde süslü lambalık yer almaktadır. Camide bulunan orta ve yan kubbeler, birbirinden kemerlerle ayrılmıştır. Kemer ayakları, sütun başları üzerine oturmaktadır. Duvarların üst nişlerinde; 9, alt nişlerinde ise 6 dikdörtgen pencere ve merkezi kubbe de ise 8 pencere yeralır. Caminin döşemesi ahşaptır. Girişin solunda, sonradan ilave edilen kare planlı bir oda bulunmakta olup, düz damlı ve ahşap döşemelidir. Çeşme, sağlam ve işlevine uygun kullanılmakta olup, 19. yüzyıl sonlarında yapılmıştır.

ALİ SAİB PAŞA CAMİİ ve ÇEŞMESİ

İlçesi	Talas	Pafta	6
Köy		Ada	68
Mahalle	Kıçıköy	Parsel	23
Mevkii	Ali Sat Paşa Caddesi		
Sokak			
Mülkiyeti	Vakıflar		
Tescil Durumu	GMEEAYK-08.04.1977-A-423		
Bugünkü Kullanımı	Camii		

Tanımı

Camii merkezi kubbeli olup kubbeyi dört yuvarlak kemer taşımaktadır. Sütunlar camiyi üç nefe ayırmaktadır. Orta nef, yan neflerden daha geniştir. Ön ve arka duvarlarda ikişer, yan duvarlarda ise üçer dikdörtgen biçimli penceresi bulunmaktadır. Duvarlardaki ağaç zarlar boyanmıştır. Minberde, ağaç işçiliğinin güzel örnekleri vardır. Döşeme ahşaptır. Kubbenin dışında kalan üst örtü kalaslarla kapatılmıştır. Dikdörtgen planlı son cemaat yeri ile avlunun doğu ucundaki iki küçük oda, sonradan yapılmıştır. Cami kitabesinden 1886 yılında yılında yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

Çeşme, caminin avlu duvarıyla birlikte inşa edilmiştir. Çeşmenin cephesi duvar içine gömülmüş sütuncelerle sınırlandırılmıştır. Kemer ve nişi olmayan çeşme düz cephelidir. Çeşmenin üst bölümünde yer alan bir silme kuşağı cepheyi ikiye bölmektedir. Çeşmenin iki mısradan üç satır olarak nesih hatla düzenlenen kitabesinde hicri 1305 (M. 1886-87) tarihi ve bâni olarak da Ali Saib Paşa'nın adı okunmaktadır.

AMERİKAN KOLEJİ I

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	40
Mahalle	Yukarı Mah.	Parsel	1 4
Mevkii			
Sokak	Atatürk Bulvarı		
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	KKTVKK- 17.11.1995-1953		
Bugünkü Kullanımı	Erciyes Üniv. Misafirhanesi		

Tanımı

Yukarı Talas'ta bir yapı grubu olarak 19. yüzyılın sonlarında Amerikalı misyonerler tarafından kızlar ve erkekler için ayrı ayrı yapılan kolej binaları bulunmaktadır. Talas Amerikan Koleji iki ayrı alanda birbirinden ayrı yapı grupları şekline dönüşmüştür. Erkek ve kız öğrenciler için ayrı ayrı yatakhane ve öğretmenler binası ile idare binası yer almaktadır. Kesme taş malzeden inşa edilen yapının bir bölümü günümüzde Erciyes Üniversitesi'nin sosyal tesisleri olarak kullanılmaktadır.

AMERİKAN KOLEJİ II

İlçesi	Talas	Pafta	17
Köy		Ada	38
Mahalle	Yukarı Mah.	Parsel	11
Mevkii			
Sokak	Atatürk Bulvarı		
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	KKTVKK- 17.11.1995-1953		
Bugünkü Kullanımı	Spor Tesisi		

Tanımı

Yukarı Talas'ta bir yapı grubu olarak 19. yüzyılın sonlarında Amerikalı misyonerler tarafından kızlar ve erkekler için ayrı ayrı yapılan kolej binaları bulunmaktadır. Talas Amerikan Koleji iki ayrı alanda birbirinden ayrı yapı grupları şekline dönüşmüştür. Erkek ve kız öğrenciler için ayrı ayrı yatakhane ve öğretmenler binası ile idare binası yer almaktadır. Kesme taş malzeden inşa edilen yapının bir bölümü günümüzde Beden Terbiyesi ve Spor İl Müdürlüğü tarafından spor kamp merkezi olarak kullanılmaktadır.

ESKİ ASKERLİK ŞUBESİ

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	78
Mahalle	Tablakaya Mah.	Parsel	27
Mevkii			
Sokak	Hükümet Cad.		
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	KKTVKK- 17.11.1995-1953		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Talas Tablakaya mahallesinde bulunan yapı, Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından tescil edilmiştir. Tek katlı kesme taştan inşa edilmiş bir yapıdır. Dikdörtgen planlı yapının çatısı kiremit kaplıdır. Günümüzde askerlik şubesi olarak kullanılmaktadır. Mimari özelliklerine göre yirminci yüzyılın başında yapılmış olmalıdır.

ÇARŞI

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	92
Mahalle		Parsel	1 29 30 31 32
Mevkii	Yukarı Talas		
Sokak	Düz Yol Sokak No: 1 3 5 7 9		
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	KKTVKK- 17.11.1995-1953		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Kuyumcular çarşısı olarak kullanılmış olan yapı, Talas geleneksel dokusu içinde ayrı bir öneme sahiptir. Yapı malzemesi taş olan yapının, dış cephesinde süslü giriş kapıları bulunmaktadır.

SALİH AĞA ÇEŞMESİ

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	
Mahalle	Tablakaya Mah.	Parsel	
Mevkii			
Sokak	Hükümet Cad. Çeşme Sok.		
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	KKTVKK- 30.03.1990-702		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Tablakaya Mahallesi Hümüket Caddesi ile Çeşme Sokağı'nın birleştiği köşede bulunmaktadır. Sağlam durumdaki yapı 1926 yılında inşa edilmiştir. Tek kemerli ve üçgen alınlıklı olarak düzenlenen çeşme 4.50 metre yüksekliğe, 2.58 metre genişliğe sahiptir. Çeşmenin üst kısmı üçgen bir alınlıkla bitirilmiştir. Çeşmenin üçgen alınlığının içerisine dairesele bir mermer üzerine işlenen kitabesi beş satır olarak yazılmıştır. Kitabede, çeşmenin Balı Halil oğlu Salih Ağa tarafından 1926 yılında yaptırıldığı öğrenilmektedir. Çeşme nişi içerisinde siyah beyaz mermer süsleme dikkat çekicidir. Kemerin oturduğu ayakların başlıklarının altında birer tane kabartma rozet bulunmaktadır.

MÜZE/KİLİSE

İlçesi	Talas	Pafta	
Köy		Ada	112
Mahalle	Harman Mah.	Parsel	52
Mevkii			
Sokak	Çarşı Sok. No:21		
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	KKTVKK- 17.11.1995-1953		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Yapının dıştan görünüşü, geleneksel Kayseri-Talas konut dokusunun benzeri olup kesme taştır. Ancak içeri girildiğinde kilise olarak kullanıldığı söylenen bir yapıyla karşılaşılır. Yapının içinde bir büyük, dört tane küçük kubbe vardır. Yapı, dış cepheden öyle bir gizlenmiştir ki kubbeler dışarıdan kesinlikle görülmemektedir.

